

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Εἰς τὸν γαλλικὸν «Χρόνον» ὁ κριτικὸς Вузевα δημοσιεύει κρίσεις περὶ ἐνὸς βουλγαρικοῦ μυθιστορήματος τοῦ Ἰβάν Βαζῶφ, « Ὑπὸ τὸν Ζυγὸν » ἐπιγραφόμενου, τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν ἐσχάτως δύο μεταφράσεις, μία ἀγγλικὴ καὶ ἑτέρα γερμανικὴ. Ὁ Ἰβάν Βαζῶφ εἶνε ὁ ἰδρυτὴς τῆς βουλγαρικῆς φιλολογίας, ἣ ὁποία ὀλίγα ἀριθμεῖ ἐτη ὑπάρξεως. Γεννηθεὶς ἐν Σοπότη, μικρᾷ πόλει τῆς Ἀνατολικῆς Ρουμανίας, τῷ 1850, ἠρθάνθη ἐνωρὶς τὰ στήθη του φλεγόμενα ὑπὸ διπλοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν ποίησιν καὶ πρὸς τὴν πατρίδα. Μαθητὴς ἀκόμη ἔσπελλε πατριωτικὰ ποιήματα εἰς μικρὸν βουλγαρικὸν περιοδικόν, ἐκδιδομένον ἐν Ρουμανίᾳ, τὸ πρῶτον ὄργανον τοῦ ἐθνικοῦ κόμματος. Τῷ 1870 διὰ νὰ ἐκπαιδευθῆ καλλίτερον καὶ νὰ ἐργασθῆ ἀποτελεσματικώτερον ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος του, ἀπῆλθεν εἰς Ρουμανίαν, ὅπου ἔζησεν ἐπὶ δύο ἐτη εἰς μικρὴν πόλιν παρὰ τὰ σύνορα μετ' ἄλλων νεαρῶν βουλγάρων, οἱ ὁποῖοι ὡς αὐτὸς εἶχον ἀφήσει τὴν πατρίδα, διὰ νὰ τὴν ὑπηρετήσουν καλλίτερα. Τῷ 1872 ἐπῆνῆλθεν εἰς τὴν Σοπότην, ἀλλὰ θεωρηθεὶς ὑπόπτος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἠναγκάσθη καὶ πάλιν νὰπέλθῃ εἰς Ρουμανίαν. Ἐκεῖ ἔγραψε καὶ ἐδημοσίευσεν τὰς πρώτας τὸν ποιητικὰς συλλογὰς τῆν *Σημαίαν*, τὰ *Ἄλγη τῆς Βουλγαρίας*, τὴν *Ἀπελευθέρωσιν*, ἔργα κλασικὰ ἤδη, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐμφανίσεως των, ἐνέπνευσαν εἰς τὸν βουλγαρικὸν λαὸν τὸ κατὰ τῆς δουλείας μῖσος καὶ τὸν πόθον τῆς ἀπελευθερώσεως. Ὁ ποιητὴς ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰ τελευταῖα γεγονότα, τὰ ὁποῖα κατέστησαν τὴν πατρίδα του Κράτος ἀνεξάρτητον. Ἡ πατριωτικὴ του δράσις τῷ ἐστοίχισε θυσίας, ἐξορίας, κινδύνους. Τελευταῖον, ὑπὸ τὸν Φερδινάνδον, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Ρωσίαν, ὑποβλεπόμενος ὑπὸ τοῦ Σταυρούλωφ, ἐν Ὁδησσῷ δὲ ἔγραψε τὸ μυθιστόρημα « Ὑπὸ τὸν Ζυγὸν » τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὄχι μόνον ὡς τὸ ἀριστούργημά του, ἀλλὰ καὶ ὡς τὸ ἀριστούργημα ὁλοκλήρου τῆς βουλγαρικῆς φιλολογίας. Τὸ μυθιστόρημα τοῦ Βαζῶφ, ἐπιβεβαίωται πολὺ διὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ζωηρότητα μετὰ τὴν ὁποίαν εἶνε γραμμένον, διὰ τὴν περιπάθειαν ἢ τὴν κωμικὴν χάριν τῶν ἐπεισοδίων του, διὰ τὰς ἀμιμήτους περιγραφὰς τῆς βαλκανικῆς φύσεως καὶ τῆς βουλγαρικῆς ζωῆς. Ὁ Вузевα φρονεῖ ὅτι γαλλιστὴ μεταφραζόμενον, δὲν θὰ κερῆ ἀνάλογον ἐντύπωσιν ἐν Γαλλίᾳ ὡς ἐκ τοῦ καθαρῶς πατριωτικοῦ σκοποῦ του, τῆς τάσεως εἰς τὸ νὰ ἐξιδανικεύῃ τοὺς ἥρωας τῆς βουλγαρικῆς ἐλευθερίας καὶ εἰς τὸ νὰ ἐμπνέῃ εἰς τοὺς βουλγάρους ἀναγνώστας τὸ μῖσος κατὰ τῆς δουλείας, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐστένανον ἄλλοτε. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐμποδίζει τὸν Gosse, τὸν γράψαντα τὸν πρόλογον τῆς ἀγγλικῆς μεταφράσεως, νὰ κηρύττῃ τὸ μυθιστόρημα τοῦ Βαζῶφ « ὡς ἐν τῶν ὀρισιωτέρων ἔργων, τὰ ὁποῖα παρήγαγε μέχρι τοῦδε ἡ φιλολογία τῶν ἀνατολικῶν κρατῶν ».

— Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἐπαυελήθη ἡ ἐκδοσις τοῦ «Ρωμηῶ» τοῦ κ. Σουρῆ. Ἡ ἐν ἀρχῇ ἀγγελία τῆς ἐπαναλήψεως ἄρχεται διὰ τῶν ἐπομένων στίχων:

Ἄρχῃ καὶ πάλιν κοπετῶν καὶ στεναγμῶν καὶ μόθων . . .
Κατακαυμένε Φασουλῆ μετὰ τὰ σκουρὰ μαλλιά.
Χαιρέτισε μετὰ δάκρυα τοῦ κύματος τὸν ῥόθον
Ποῦ σὲ γλυκοναύριζε εἰς τὴν ἀκρογιαλιά.
Καὶ πάλιν ἐπισκόπησε τὴν θέσιν τῆς πατρίδος
Γιατὶ τελειώνουν τὰ λιανὰ τῆς δεκαετηρίδος.

— Οἱ περισσότεροι γράψαντες ἐν Γαλλίᾳ περὶ τῆς «Λούρδης», τοῦ νέου μυθιστορήματος τοῦ

Ζολᾶ, δὲν θεωροῦσιν αὐτὸ ἐκ τῶν καλλιτέρων τοῦ μεγάλου μυθιστοριογράφου. Μετὰ τὴν παρέλευσιν μάλιστα τοῦ πρώτου ἐνθουσιασμοῦ, κριτικοὶ τινες ἐπέκριναν αὐτὸ δριμύτατα.

— Εἰς τὸ « Ἄστυ » ἤρχισε δημοσιευόμενον ἐν ἐπιφυλλίδι «Τὸ Ναυάγιον» ἐκτενὲς διήγημα τοῦ κ. Γερασίμου Βώκου, τοῦ συγγραφέως τοῦ πολιτικοῦ μυθιστορήματος « Ὁ Κύριος Πρόεδρος ». Εἶνε δραματικωτάτη ἐξιστόρησις ἐνὸς ναυαγίου, μετὰ πολλῆς τέχνης καὶ δυνάμεως γεγραμμένη.

— Ὡς ἔκτακτον φαινόμενον γυναικείας ἐπιστημονικῆς ἐπιδόσεως, ἔθεωρήθη ἡ νεαρὰ δεσποινὶς Θηρεσία Λαβρίολα, δεκαεπταετὴς μόλις, ἣτις ἐξετασθεῖσα ἐσχάτως ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τῆς ἐν Ῥώμῃ Νομικῆς Σχολῆς ἠξιώθη διπλώματος μετὰ τὸν βαθμὸν ἀρίστα. Θέμν τῆς ἐναισθήσεως αὐτῆς διατριβῆς ἦτο: Ἡ τιμὴ ὑπὸ δικαστικῆν ἔποψιν.

— Ὁ γνωστὸς Γάλλος συγγραφεὺς Ἀνατόλ Φράνς ἐξέδωκε καὶ αὐτὸς νέον τρυφερώτατον μυθιστόρημα ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ἐσυθρὸν Κρίνον» τὸ ὁποῖον ἐστὺν ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς καὶ κατέστη ταχέως τὸ προσφιλέστατον ἀνάγνωσμα τῶν κυριῶν.

— Κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς ἀπονομῆς τῶν βραβείων εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν παρισινῶν Λυκείων, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας Λέγκ, ποιητὴς καὶ λογιγράφος ἅμα διακεκριμένος, ἀπήγγειλε γλαφυρώτατον λόγον, πλήρη πολυτέμην πρὸς τὴν νεότητα ὑποθηκῶν. « Λι ἀνθρώπιναι κοινωνίαι—εἶπεν ἐν ἐπιλόγῳ— ἔχουν ὅπως ἡ θάλασσα ἀμπώτεσι καὶ πλημμυρίδας αἰωνίους. Ὅπως αὐταὶ καὶ ἐκεῖναι ἔχουν τὰς τρικυμίας των. Ποιῶ ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀπελιπνίζωμεθα. Παρὰ πᾶσαν καταίγδα, ὁ κόσμος θὰ ἐπιτελέσῃ τὸν προορισμὸν του. Οὔτε οἱ ἀπογοητευμένοι, οὔτε οἱ παραφοροὶ θὰ τοῦ ἀνακόψουν τὸν δρόμον. Βαδίζει μετ' ἀκατανίκητου ὁρμηῆς πρὸς «καλλιτέραν καὶ εὐτυχέστεραν ἀνθρωπότητα» πρὸς πάντοτε ὑπέρτερον ἰδεῶδες, δικαιοσύνης, ἀδελφότητος καὶ ἐλευθερίας ».

Θεατρικά

Ὁ Βέρδης ἐτροποποίησε σημαντικῶς τὸ τέλος τῆς τρίτης πράξεως τοῦ «Ὀθέλλου» του, ἐπεμψε δὲ τὸ χειρόγραφον πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ παρισινοῦ «Μελοδράματος» διὰ τὰς προσεγεῖς παραστάσεις τοῦ ἔργου. Ἐπίσης εἰς τὴν τρίτην πράξιν, ὁ Βέρδης ὑπεσχέθη νὰ γράψῃ νέαν μουσικὴν διὰ τὸν χορὸν τῶν ἀκολουθῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ περιστοιχίζον τὸν Δόγγην κατὰ τὴν εἰσοδὸν του.

— Τὴν παρελθούσαν ἑβδομαδα ἐδόθη διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ «Παραδείσου» ἡ τετραπρακτος τραγωδία τοῦ κ. Ἰωάννου Καλοστούπη « Προμηθεὺς ἐν Ὀλύμπῳ ». Ὁ θίασος «Πρόδος» ἐφρόντισεν νὰ ἀναβιβάσῃ τὸ ἔργον μετὰ σπανίας διὰ θερινὸν θέατρον σκηνικῆς μεγαλοπρεπείας καὶ μηχανισμῶν καὶ πυροτεχνημάτων καὶ μουσικῆς χάρις δὲ εἰς τὰ ἔλκυστικά ταῦτα, ὁ κόσμος συρρέει καθεκάστην. Ἄλλ' ὑπὸ φιλολομικῆν ἔποψιν τὸ ἔργον τοῦ κ. Καλοστούπη ὑστερεῖ σημαντικῶς, ἐκρίθη δὲ δυσμενῶς ὑφ' ὁλοκλήρου σχεδὸν τοῦ ἀθηναϊκοῦ τύπου. Οἱ μακροὶ μονόλογοι, τοῦ Προμηθεῶς προπᾶντων, καθιστῶσιν αὐτὸ εἰς ἄκρον πληκτικόν, γενικῶς δὲ δὲν εἶνε γραμμένον μετὰ τῆς ποιητικῆς ἐκείνης δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἀπῆται ἡ εὐρύτης τοῦ θέματος.

— Τὴν παρελθούσαν Τρίτην εἰς τὸ θέατρον Τσόχα ἀναβιβάσθη τὸ νέον ἱστορικὸν δράμα τοῦ κ. Δημ. Γρ. Καμπούρογλου « Ἡ Νεορίδα ». Περὶ τούτου θὰ γράψωμεν εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.

— Νέος δραματικὸς θίασος συνεκροτήθη ὑπὸ τὸν κ. Μιχαὴλ Ἀρνωτάκη καὶ ἤρχισε τὰς παραστάσεις του εἰς τὸ θέατρον τῶν Ὀλυμπίων. Ἐν αὐτῷ πρωταγωνιστεῖ ἡ διαπρεπὴς καλλιτέρις Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου, χειροκροτουμένη καθεκάστην ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ τῶν πολυπληθῶν αὐτῆς θαυμαστῶν.

— Βεβαίως εἶται ὅτι προσεχῶς ἔρχεται ἐκ Μυτιλήνης ὁ κ. Δ. Βερναρδάκης ἵνα παραστή κατὰ τὰς δοκιμὰς τοῦ νέου αὐτοῦ δράματος « Ἀντίπη ». Πολὺ πιθανὸν θεωρεῖται ὅτι θὰ δώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν θίασον τῆς κυρίας Πικρασκευοπούλου.